

Stockholm den 22 april 2020

RAPPORT

Om kycklingens ursprung inom skolan och omsorgsverksamheten i Skånes tio största kommuner

Kycklingen som svenska bönder föder upp är i en klass för sig. Den är frisk och uppvuxen under goda förhållanden, i skydd av flera kvalitets- och övervakningsprogram samt under ett av världens strängaste djuromsorgsprogram. På gårdarna jobbar bonden med hållbar lantbruksproduktion; skog från närområdet blir till bränsle för att värma upp stallen och spannmålet blir foder till kycklingarna. Kycklingarna får varken tillväxtantibiotika eller fiskmjöl i fodret. Dom svenska kycklingar mår bra och därför behöver vi mycket sällan antibiotikabehandla våra kycklingar. Mår kycklingen bra så smakar den också bättre.

Genom att välja kyckling från svenska bönder – en kyckling som är både god, hållbar och nyttig mättar man inte bara skolungdomarnas magar utan bidrar även till en levande landsbygd samt intäkter till kommunen. Var mycket stolta över det. Hur ser det då ut inom skola och omsorgsverksamheten i Skånes tio största kommuner? Vi bad Cedergren Company genomföra en undersökning för att se hur stor andel av svensk kyckling som serveras i Skåne. Skälet till att vi valde Skåne, var dels för att vi har många lantbrukare i Skåne, dels för att vi hade valt att hålla vår årsstämma i mars i Ystad.

Coronapandemin satte stopp för den årliga stämman men det hindrar inte att redovisa resultatet. För medvetenheten och vikten av att kunna producera mat i vårt närområde blir allt viktigare och därför också kunna visa på goda exempel där kommuner lyckats uppnå hundra procent svenskt. Det visar på engagerade kommuner och vikten av att ställa höga kvalitetskrav på spjutspetsnivå i Upphandlingsmyndighetens kriterier, men också nödvändigheten att följa upp de krav som ställs.

Om dessa kommuner kan så kan andra också. Det gäller att göra aktiva, medvetna val som visar att man som kommun bryr sig om att våra barn ska ha bra mat, såväl idag som i framtiden.

Maria Donis, VD
Branschorganisationen Svensk Fågel

Svensk Fågel är branschorganisationen för svensk kyckling och kalkon. Vi representerar hela kedjan, från avelsföretag, kläckerier och fodertillverkare till bönder och slakterier. Medlemsföretagen är: Kronfågel, Guldfågeln, Atria Sweden, Knäreds Kyckling, Bjärefågel och Ingelsta Kalkon. Alla arbetar mot samma mål – att ta fram världens bästa kyckling och kalkon.

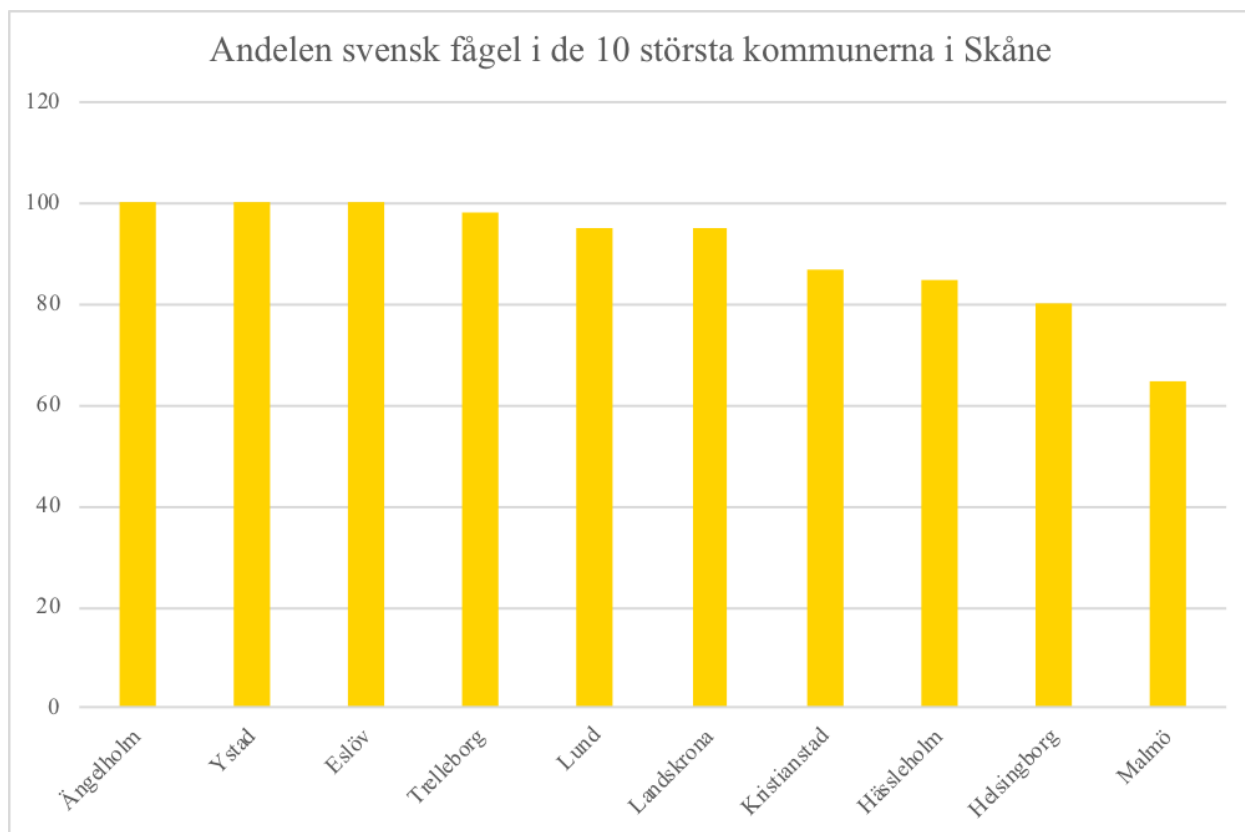
Svensk Fågel
105 33 Stockholm
www.svenskfagel.se

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes av Cederkom AB på uppdrag av Svensk Fågel. De tio största kommunerna i Skåne intervjuades. En del av kommunerna har gått samman och har gemensamma upphandlingar, detta anges vid varje kommun på svarsformuläret. Samtliga har samma livsmedelsupphandling för förskola, skola som för omsorgsverksamheten. Kontaktpersonerna tillhandahölls av Svensk Fågel. Intervjuerna genomfördes per telefon under vecka 9,10 och 11. Majoriteten av intervjupersonerna fick sedan dubbelkolla sina svar genom att svarsformuläret mejlades till var och en.

Resultat

- Samtliga kommuner, förutom Malmö, har en hög andel upphandlad svensk fågel.
- Tre kommuner har 100 procent svensk kyckling och kalkon. Och flera kommuner har över 90 procent svensk fågel.
- Malmö kommun är ett undantag och de upphandlade endast 65 procent svensk kyckling under 2019.
- Förutom Sverige kommer kyckling och annat fågelkött i de olika kommunerna från Danmark, Lettland, Litauen, Tyskland, Thailand, Brasilien, Polen, Frankrike, Italien och Argentina.
- I vissa kommuner har man upphandlat kycklingar från flera länder, men uppmanar i de flesta fall de olika köken att köpa den svenska.
- Undantaget är Malmö där 85 procent av det upphandlade kycklingköttet kommer från Sverige (dvs i det upphandlade avtalet). Men att många kök valt att köpa upphandlad kyckling från främst Litauen. Det innebär att endast 65 procent av den faktiska förbrukningen var svensk under 2019.
- Ansvarig livsmedelsupphandlare i Malmö menar att det beror på att man ej ställt så kallade spjutspetskrav i den nuvarande upphandlingen. Man menar dock att man kommer att göra det framöver och att sannolikheten för att få in svensk kyckling då kommer att öka.
- Kraven som ställs varierar mellan kommunerna. Vanligtvis följer man Upphandlingsmyndighetens kriterier och krav som ställs handlar om allt från näbbtrimning till att antibiotika ska föreskrivas av veterinär.
- Flera nämnde att man vill ha svensk närproducerad kyckling och kalkon och för att få det så ställer man specifika kvalitetskrav som bara svensk fågel lever upp till.
- Majoriteten av kommunerna är positivt inställda till den svenska kycklingen och kalkonen. Anledningen till detta nämndes att kycklingen ses som klimatsmart, att den är säker (låg nivå av campylobacter och ingen salmonella samt att låg användning av antibiotikabehandling i uppfödningen). Dessutom nämnde flera kommuner att kycklingen är en omtyckt råvara av många av "gästerna" både när det gäller smak och att alla kan äta fågelköttet oavsett religion.
- I takt med att fler kommuner har hållbarhetsmål anser flera att kycklingen passar in för att den är så pass hållbar utifrån ett miljö- och klimatperspektiv (här jämför flera med det röda köttet).
- Flera tog också upp att det finns så många olika styckningsdetaljer som gör att råvaran är lättarbetad i köken.
- Majoriteten av kommunerna har under den senaste tiden köpt in alltmer fågelkött och i flera fall bytt ut exempelvis fläsk och nötkött mot kyckling (ex. serveras kalkonkorv eller kycklingköttbullar). Trenden ser ut att fortsätta.
- Undantaget är här återigen Malmö som går alltmer mot en vegetarisk kost. Många skolor serverar vegetariskt tre gånger i veckan.
- Den kritik som framkom mot den svenska kycklingen och kalkonen var att vissa detaljer har varit svåra att få tag på och att man då tvingats gå utomlands. Detta trots att det förekommer artiklar från svenska leverantörer.
- Majoriteten av kommunerna ställer inte krav på ekologisk kyckling. Däremot köper en del in främst ekologisk hönsfärs, och det har inhandlats från exempelvis Tyskland. Malmö har ett mål på 100 % ekologisk mat. Under 2019 köpte man in drygt 13 procent ekologisk kyckling. Lund har tidigare haft mål kring 100 % på ekologiskt, men tog nyligen bort det.

Här har kommunerna fått ange andelen förbrukad kyckling 2019. De flesta hade exakta siffror, några hade mer cirkauppgifter.

Kommun	Andel svensk fågel
Malmö	65 procent
Lund	95 procent
Helsingborg	80 procent
Landskrona	ca 95 procent
Eslöv	100 procent
Hässleholm	ca 85 procent
Kristianstad	87 procent
Trelleborg	98 procent
Ystad	100 procent
Ängelholm	100 procent

Sammanfattning

En majoritet av kommunerna i undersökningen har en hög andel upphandlad svensk kyckling och kalkon. Tre kommuner har 100 procent svensk fågel. Den kommun som är undantaget är Malmö kommun, där man endast köpte in 65 procent svenskt fågelkött under 2019. I de allra flesta av de tillfrågade kommuner finns en hög medvetenhet och strävan efter att servera svensk kyckling och kalkon till sina skolor och inom sin omsorgsverksamhet. I stort sett samtliga kommuner (undantaget Malmö) uppger att man köper in alltmer fågelkött och att trenden ser ut att hålla i sig. Orsaker som uppges är att kyckling är klimatsmart, säker, lättlagad och kan ätas av alla, oavsett religion.

För mer information:

Maria Donis, VD Svensk Fågel

Tfn: 0708-25 48 58,

E-post: maria.donis@svenskfagel.se